

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Zielonej Górze

LZG.411.006.17.2016

R/16/004

URZĄD MIASTA
w Krosnie Gdzickim
WPLYNEŁO
29 -11- 2016
Ilość załączników _____
Podpis _____

14577/PNG

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	R/16/004 - Wypełnianie przez gminy obowiązków w zakresie postępowania ze zużyтыми bateriami i akumulatorami w latach 2015–2016 (do 30.06 ¹).
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze.
Kontroler	Dariusz Obierzyński - główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LZG/81/2016 z 25 października 2016 r. (dowód, akta kontroli, str. 2-3)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Krośnie Odrzańskim, 66-600 Krosno Odrzańskie, ul. Parkowa 1 (dalej: <i>Urząd</i> lub <i>Gmina</i>).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marek Cebula - Burmistrz Krosna Odrzańskiego (dalej: <i>Burmistrz</i>) - od 14.12.2010 r. (dowód: akta kontroli, str. 1)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna²

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Gmina utworzyła punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz wyegzekwowała od podmiotów odbierających odpady komunalne złożenie sprawozdań do Urzędu, a także terminowo przekazała Marszałkowi Województwa Lubuskiego oraz Lubuskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska wymagane sprawozdanie za 2015 r.

W okresie objętym kontrolą podejmowano działania w zakresie prawidłowego postępowania ze zużyтыми bateriami i akumulatorami. Wymagane informacje i materiały zamieszczone były na stronie internetowej Gminy, a zagadnienia dotyczące baterii i akumulatorów zostały ujęte w regulaminie czystości i porządku uchwalonym zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach³.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja przez Gminę działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie prawidłowego gospodarowania zużyтыми bateriami i akumulatorami

Opis stanu faktycznego

1.1. Na terenie Gminy o powierzchni 211,52 km² zamieszkiwanej przez 18.193 mieszkańców⁴, utworzono Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (zwany dalej *PSZOK*).

¹ Jak też okres wcześniejszy w zakresie danych niezbędnych do dokonania ocen w badanych obszarach.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Dz. U. z 2016 r. poz. 250, ze zm.

⁴ Według stanu na 30.06.2016 r., w tym 17.802 zamieszkałych na stałe i 391 zamieszkałych czasowo.

(dowód: akta kontroli str. 45-47, 168-174, 313, 346-349)

1.2. Stosownie do Regulaminu organizacyjnego Urzędu⁵ zadania w zakresie wykonywania zadań związanych z prowadzeniem gospodarki komunalnej, w tym m.in. tworzenie warunków do selektywnej zbiórki, segregacji i składowania odpadów, opracowywanie szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku, opiniowanie wniosków o wydanie decyzji na prowadzenie działalności w zakresie usuwania i unieszkodliwiania odpadów, prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnej, monitoring prawidłowości realizacji umowy na wywóz odpadów komunalnych oraz sporządzanie sprawozdań, przypisane zostały do zadań Wydziału Gospodarki Nieruchomościami, Ochrony Środowiska i Rolnictwa, w tym Referatu Gospodarowania Odpadami. Z regulaminu organizacyjnego wynika ponadto, że do zadań Straży Miejskiej należy w szczególności kontrolowanie przestrzegania przepisów w zakresie ochrony środowiska, porządku i czystości na terenie Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 4-44, 48-53, 326-329)

1.3. Gmina w okresie kontrolowanym podejmowała działania informacyjne i edukacyjne w zakresie postępowania z odpadami komunalnymi, w tym ze zużytymi bateriami i akumulatorami. M.in. wydawano i rozpowszechniano ulotki pn. „Poradnik Eko mieszkańca Gminy Krosno Odrzańskie czyli co, gdzie i jak”, przygotowano plakaty informacyjne na tablice ogłoszeń dotyczące zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, organizowano wycieczki do zakładu zagospodarowania odpadów oraz przygotowano emisję materiału telewizyjnego dotyczącego odpadów.

(dowód: akta kontroli str. 148-167, 346-349)

Z wyjaśnień Burmistrza wynika m.in., że w ramach działań informacyjno-edukacyjnych Gmina planuje dostarczyć do każdego mieszkańca na przełomie grudnia 2016 r. i stycznia 2017 r. ulotkę „Poradnik Eko mieszkańca Gminy Krosno Odrzańskie cz.2 PSZOK – ODPADY PROBLEMOWE”, w której m.in. umieszczone zostaną informacje dotyczące postępowania ze zużytymi bateriami i akumulatorami oraz harmonogramy wywozu odpadów. Gmina zapewniła możliwość przekazywania przez mieszkańców zużytych baterii i akumulatorów poprzez ustawienie pojemników oraz podpisanie umowy z firmą odbierającą tego typu odpady.

(dowód: akta kontroli str. 340-345)

1.4. Na stronie internetowej BIP i Gminy w zakładce *Ustawa śmieciowa* zamieszczono m.in. informacje w zakresie: rocznej analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Krosno Odrzańskie w 2015 r., harmonogramu odbioru odpadów oraz regulaminu PSZOK.

(dowód: akta kontroli str. 315-316, 346-349)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Wypełnianie przez Gminę obowiązków dotyczących tworzenia punktów selektywnego zbierania zużytych baterii i akumulatorów

Opis stanu
faktycznego

2.1. W celu wywiązania się z ustawowego obowiązku prowadzenia Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (dalej jako PSZOK) Gmina zleciła jego

⁵ Zarządzenie nr 32/12 Burmistrza Krosna Odrzańskiego z 31 maja 2012 r. wraz ze zmianami.

prowadzenie Zakładowi Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Krośnie Odrzańskim⁶. Teren PSZOK jest ogrodzony, częściowo zadaszony i oznakowany. Na terenie punktu w zadaszonej wiacie ustawiono dwa pojemniki na baterie.

(dowód: akta kontroli str. 168-177, 180-187, 336-339)

2.2. W okresie objętym kontrolą nie wpłynęły do Urzędu żadne uwagi, wnioski czy skargi ze strony mieszkańców Gminy, w zakresie gospodarki komunalnej i działania punktu PSZOK.

(dowód: akta kontroli str. 188)

W Biurze Obsługi Interesanta Urzędu udostępniony był harmonogram wywozu odpadów oraz pojemnik na zużyte baterie i akumulatory przenośne.

Gmina oraz placówki oświatowe (szkoły i przedszkola) zawarły umowy o współpracy w zakresie selektywnej zbiórki zużytych baterii oraz umowy o świadczeniu usług w zakresie odbioru zużytych baterii. Z ww. umów wynika m.in., że podmiot zbierający zużyte baterie z terenu Gminy zobowiązał się nieodpłatnie wyposażyć miejsca odbioru w pojemniki do ich zbiórki oraz nieodpłatnie odebrać zebrane zużyte baterie.

Na terenie Gminy zebrano i przekazano:

- Szkoła Podstawowa nr 1 w dniu 17.07.2015 r. przekazała 26 kg zużytych baterii, w dniu 17.04.2016 r. - 28 kg zużytych baterii,
- Przedszkole nr 3 - od 2007 r. placówka uzbierała łącznie 144 kg zużytych baterii, w tym w dniu 8.04.2015 r. przekazała 65 kg.
- Przedszkole nr 4 w dniu 31.03.2016 r. przekazało 22 kg zużytych baterii,

W dniu 25.02.2013 r. Gimnazjum im. Henryka Brodatego w Krośnie Odrzańskim zebrало i przekazało 513 kg zużytych baterii i akumulatorów.

(dowód: akta kontroli str. 178-187, 240, 300-312, 346-349)

2.3. Wymagany przepisami art. 4 ust. 1 i ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i uchwalony w sierpniu 2013 r.⁷ i czerwcu 2016 r.⁸ *Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Krosno Odrzańskie* wskazywał m.in., prowadzenie selektywnego zbierania i przekazywania do odbioru odpadów komunalnych, w tym zużytych baterii i akumulatorów, które należy na bieżąco przekazać do punktu selektywnego zbierania odpadów lub do sklepów, w których prowadzona jest taka zbiórka.

Powyższe uchwały uzyskały pozytywne opinie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Krośnie Odrzańskim.

(dowód: akta kontroli str.54-62, 63-67, 75-76, 77-85)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Prowadzenie działań analitycznych, sprawozdawczych i nadzorczych

Opis stanu
faktycznego

3.1. Gmina, stosownie do obowiązku wynikającego z art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie, dokonała corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnym. W przekazanych na PSZOK frakcjach odpadów nie stwierdzono m.in. baterii i akumulatorów.

⁶ Zgodnie z protokołem uzgodnień z 30 czerwca 2013 r. Gmina oświadczyła, że część działki przeznaczony na zorganizowanie punktu PSZOK dla potrzeb mieszkańców.

⁷ Uchwała nr XXXIX/304/13 Rady Miejskiej w Krośnie Odrzańskim z dnia 30 sierpnia 2013 r.

⁸ Uchwała nr XXII/190/16 Rady Miejskiej w Krośnie Odrzańskim z dnia 27 czerwca 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 102-121)

3.2. W Urzędzie sporządzono i przekazano w terminie Marszałkowi Województwa Lubuskiego oraz Lubuskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2015 r., co było zgodne z art. 9q ust. 1 i 2 ustawy o utrzymaniu czystości. Sprawozdanie sporządzono zgodnie z wzorem określonym w § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 maja 2012 r. w sprawie wzorów sprawozdań o odebranych odpadach komunalnych, odebranych nieczystościach ciekłych oraz realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi⁹ (obowiązującym do 30 czerwca 2016 r.).

(dowód: akta kontroli str. 122-147)

3.3. W latach 2015-2016 (do 30.06):

- pracownicy Gminy przeprowadzili łącznie 29 kontroli (18 w 2015 r. i 11 do 30.06.2016 r.), które w 13 przypadkach wykazały m.in. nieprawidłowości w zakresie zalegających odpadów wielogabarytowych, opon oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- stosownie do zapisów umów oraz siwz na odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Krosno Odrzańskie w okresie od 16 stycznia 2014 r. do 30 czerwca 2016 r.¹⁰ oraz w okresie od 1 lipca 2016 r. do 30 września 2017 r.¹¹ wykonawca umowy zobowiązany był do kontroli nieruchomości pod kątem wypełniania obowiązku w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz do niezwłocznego informowania Gminy o przypadkach niedopełnienia przez właścicieli tego obowiązku, poprzez sporządzenie protokołu wraz z dokumentacją fotograficzną w ciągu 48 godzin od momentu stwierdzenia naruszenia zasad. W 2015 r. wykonawca umowy przeprowadził 4 kontrole, a od lutego do kwietnia br. 8 kontroli, w których stwierdzono stany nieprawidłowe¹².

Na brak kontroli podmiotów odbierających odpady komunalne z terenu Gminy zwróciło uwagę Biuro Kontroli i Audytu Wewnętrznego, które w zalecaniach wniosło o przeprowadzenie kontroli. Ponadto ze sprawozdania z audytu wewnętrznego¹³ w zakresie m.in. skuteczności nadzoru i efektywności systemu naliczania, poboru i egzekucji opłaty wynika, że sprawdzono mechanizm zabezpieczający interes Gminy stosownie do umowy z wykonawcą na odbiór i zagospodarowanie odpadów w okresie od 16.01.2014 r. do 30.06.2016 r. Na dzień realizacji audytu stwierdzono, że nie przesłano żadnego protokołu dokumentującego nieprawidłowe działania w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

Audytor stwierdza: *wyduje się niemożliwe, aby przez 2 lata nie wydarzył się ani jeden przypadek, że śmieci selekcyjonowane nie zostały wystawione. W ocenie audytora operator nie wywiązuje się z umowy w powyższym zakresie a zatem deklaracja selekcji nie jest weryfikowana.*

Z informacji uzyskanych od spółki odbierającej odpady z terenu Gminy wynika m.in., że podczas odbioru odpadów ekipy wywozowe każdorazowo kontrolują zawartość pojemników oraz worków w zakresie poprawnej segregacji odpadów, a w odbieranych odpadach nie stwierdzono obecności baterii i akumulatorów.

(dowód: akta kontroli str. 212-232, 236-239, 241-248, 249-264, 317-325, 330-332)

⁹ Dz. U. z 2012 r. poz. 630.

¹⁰ Umowa nr GN-IV.7022.1.2014 z 16 stycznia 2014 r.

¹¹ Umowa nr IR.272.1.3.2016.RS z dnia 25 maja 2016 r.

¹² Wszystkie kontrole prowadzono na terenie Krosna Odrzańskiego i dotyczyły wspólnot mieszkaniowych.

¹³ Sprawozdanie z audytu wewnętrznego z dnia 14.03.2016 r. przeprowadzone przez firmę zewnętrzną w zakresie Prawidłowości naliczania, pobierania i egzekwowania należności Gminy z tytułu opłaty śmieciowej.

Burmistrz wyjaśnił m.in., że zgodnie z umowami na odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów pomiędzy Wykonawcą, a Zamawiającym, firma dokonuje kontroli odpadów przy każdym ich odbiorze. W momencie stwierdzenia nieprawidłowości przekazuje informacje do urzędu odnośnie braku segregacji odpadów czy nieprawidłowego postępowania z odpadami. Ponadto pracownicy Referatu Gospodarki Odpadami Komunalnymi prowadzą kontrole zarówno Wykonawcy jak i mieszkańców we własnym zakresie. Kontrole dokonywane są w związku z prowadzonymi akcjami np. zbiórka odpadów wielkogabarytowych, dezynfekcja pojemników, a także po telefonicznych zgłoszeniach od mieszkańców. Utrzymywany jest stały kontakt z sołtysami (telefoniczny lub organizowane są specjalne spotkania), którzy informują urząd o nieprawidłowościach związanych z gospodarowaniem odpadami w ich miejscowościach. Gmina zdecydowała się objąć szczególną kontrolą Wspólnoty Mieszkaniowe na terenie miasta, ponieważ są to miejsca, w których najtrudniej jest utrzymać czystość i porządek. Od lipca 2016 r. kontrole zostały wzmożone zarówno przez Wykonawcę jak i pracowników urzędu zarówno na terenach wiejskich jak i miejskich. Wykonawca zwrócił uwagę, iż największe problemy pojawiają się przy nieruchomościach wielolokalowych (m.in. brak segregacji odpadów, nieterminowe wystawianie odpadów wielkogabarytowych).

(dowód: akta kontroli str. 340-344)

3.4. Szacunkowe potrzeby finansowe na realizację zadań w zakresie gospodarki odpadami w Gminie wynoszą ponad 2,6 mln zł, w tym obsługa PSZOK 48 tys. zł (m.in. planowany zakup wagi i pojemników).

Na potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi Gmina zwróciła uwagę w analizie rocznej za 2015 r. wskazując m.in., na potrzebę wyposażenia PSZOK w wagę oraz doposażenia punktu w specjalistyczne pojemniki do gromadzenia odpadów.

(dowód: akta kontroli str. 102-121, 345, 346-349)

3.5. Do największych ograniczeń w zakresie skutecznej realizacji zadań w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami, zdaniem Burmistrza, zaliczono - nieprawidłowe nawyki mieszkańców dotyczące postępowania z odpadami tj. gromadzenie odpadów w niewłaściwy sposób (np. wrzucanie odpadów poremontowych do pojemnika na odpady zmieszane), nieterminowe wystawianie odpadów, tworzenie nielegalnych wysypisk ze świadomością, że Gmina i tak to uprzytni; - koszty transportu odpadów wynikające ze zróżnicowania obszaru Gminy (tereny wiejsko-miejskie); - koszty zagospodarowania odpadów wynikające z obowiązku przekazywania odpadów do RIPOK w Marszowie; - brak konkurencji w postaci innych instalacji, co skutkuje podwyższaniem cen za te usługi oraz zniechęca podmioty do startowania w przetargach na odbiór odpadów z terenu Gminy; - wysokie koszty transportu i zagospodarowania odpadów powodują, iż Gmina Krosno Odrzańskie musi dokonywać zmiany wysokości stawek za odpady, ponieważ system gospodarowania odpadami nie bilansuje się finansowo; - brak świadomości ludzi odnośnie możliwości darmowego przekazywania odpadów do PSZOK (m.in. odpady wielkogabarytowe, zużyte baterie, odpady poremontowe).

(dowód: akta kontroli str. 340-344, 346-349)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

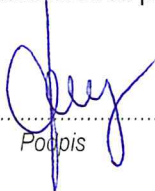
Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁴ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze.

Zielona Góra, dnia 28 listopada 2016 r.

Kontroler
Dariusz Obierzyński
główny specjalista kontroli państwowej

.....
Podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze

Dyrektor
Zbysław Dobrowolski

.....
Podpis

¹⁴ Dz. U. z 2015 r. poz. 1096, ze zm.

